

Lietuvos Respublikos finansų ministerijai

2026-06-

SVVTS-

DĖL GRYŪNŪJŲ PINIGŲ ATSISKAITYMŲ RIBOS TARP ŪKIO SUBJEKTŲ PADIDINIMO IKI 10 000 EUR

Lietuvos smulkiojo ir vidutinio verslo taryba (toliau – Taryba), atstovaujanti smulkiojo ir vidutinio verslo (toliau – SVV) subjektų interesams Lietuvoje, kreipiasi į Lietuvos Respublikos finansų ministeriją, siūlydama inicijuoti teisės aktų pakeitimus, kuriais būtų padidinta grynujų pinigų atsiskaitymų tarp ūkio subjektų riba iki 10 000 eurų. Tarybos vertinimu, toks sprendimas būtų pagrįstas proporcingumo principu, mažintų administracinę naštą verslui, stiprintų Lietuvos įmonių konkurencingumą, gerintų regionų verslo sąlygas, didintų ekonomikos atsparumą ir užtikrintų didesnį nacionalinio reguliavimo suderinamumą su Europos Sąjungos teisine kryptimi.

SVV yra Lietuvos ekonomikos pagrindas. SVV įmonės sudaro daugiau kaip 99 procentus visų Lietuvoje veikiančių įmonių, kuria didžiąją dalį darbo vietų privačiame sektoriuje ir reikšmingai prisideda prie šalies bendrojo vidaus produkto kūrimo. Todėl valstybės reguliavimo politika turėtų būti orientuota ne tik į kontrolės priemonių taikymą, bet ir į palankių sąlygų verslui sudarymą, konkurencingumo didinimą bei ekonomikos augimo skatinimą.

Šiuo metu galiojantis grynujų pinigų atsiskaitymų ribojimas tarp ūkio subjektų sukelia papildomą administracinę naštą verslui. Praktikoje įmonės neretai yra priverstos skaidyti mokėjimus arba naudotis papildomomis bankinėmis procedūromis, nors sandorių teisėtumas ir ekonominė esmė dėl to nesikeičia. Tokie reikalavimai didina veiklos sąnaudas, apsunkena kasdienes verslo procesus ir mažina veiklos efektyvumą.

Padidinus atsiskaitymų ribą iki 10 000 eurų, būtų sudarytos palankesnės sąlygos verslui operatyviai vykdyti atsiskaitymus, efektyviau valdyti apyvartines lėšas ir mažinti mokėjimų vilkinimo riziką. Tai ypač aktualu prekybos, statybų, transporto, remonto paslaugų, gamybos ir žemės ūkio sektoriuose, kuriuose greitas atsiskaitymas dažnai yra būtina sklandžios veiklos sąlyga.

Taryba taip pat pažymi regionuose veikiančių įmonių poreikius. Finansinių paslaugų prieinamumas Lietuvoje nėra vienodas, o grynieji pinigai daugeliui regioninių verslų išlieka svarbia atsiskaitymo priemone. Didesnė atsiskaitymų riba prisidėtų prie regionų ekonominio aktyvumo skatinimo ir sudarytų palankesnes sąlygas smulkiojo verslo plėtrai visoje Lietuvoje.

Pastarųjų metų geopolitiniai, technologiniai ir infrastruktūriniai iššūkiai parodė ekonominio atsparumo svarbą. Elektroninių mokėjimų sistemų veiklos sutrikimai, kibernetinės grėsmės ar elektros energijos tiekimo trikdžiai gali laikinai apriboti galimybes vykdyti atsiskaitymus negrynaisiais pinigais. Todėl grynieji pinigai išlieka svarbi ekonominio saugumo ir verslo veiklos tęstinumo užtikrinimo priemonė.

Ypatingą reikšmę šio klausimo vertinimui turi Europos Sąjungos teisinis reguliavimas. 2024 metais priimtame Europos Sąjungos kovos su pinigų plovimu teisės aktų pakete nustatyta 10 000 eurų grynujų pinigų mokėjimų riba. Europos Sąjungos institucijos šią ribą įvertino kaip pakankamą ir proporcingą priemonę pinigų plovimo bei teroristų finansavimo rizikoms valdyti, kartu išsaugant teisėtų atsiskaitymų grynaisiais galimybę. Tarybos vertinimu, šis sprendimas yra svarbus orientyras nacionalinei teisėkūrai. Jeigu Europos Sąjungos mastu 10 000 eurų riba laikoma pakankama viešajam interesui apsaugoti, griežtesnis nacionalinis reguliavimas turėtų būti pagrįstas aiškiais, objektyviais ir įrodymais pagrįstais argumentais dėl jo būtinybės.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatyme įtvirtintais tikslingumo, efektyvumo ir proporcingumo principais, verslui taikomi ribojimai turi būti būtini siekiamam tikslui pasiekti ir neviršyti to, kas būtina. Teisinis reguliavimas neturėtų sukurti didesnės administracinės ar ekonominės naštos, nei būtina viešajam interesui užtikrinti. Tarybos nuomone, šiuo metu nėra pakankamų įrodymų, kad mažesnė nei 10 000 eurų grynujų pinigų atsiskaitymų riba reikšmingai prisideda prie šešėlinės ekonomikos mažinimo ar pinigų plovimo prevencijos. Finansinių srautų skaidrumą pirmiausia užtikrina buhalterinės apskaitos reikalavimai, mokesčių administravimo sistema, pinigų plovimo prevencijos procedūros, rizikos vertinimo mechanizmai ir priežiūros institucijų veikla. Todėl 10 000 eurų atsiskaitymų grynaisiais riba būtų laikytina subalansuotu sprendimu, leidžiančiu užtikrinti tinkamą pusiausvyrą tarp valstybės siekio užtikrinti finansinį skaidrumą ir verslo poreikio veikti efektyvioje bei konkurencingoje aplinkoje.

Atsižvelgdama į išdėstytus argumentus, Taryba siūlo Finansų ministerijai:

1. Įvertinti galiojančio teisinio reguliavimo poveikį smulkiojo ir vidutinio verslo subjektams.
2. Inicijuoti teisės aktų pakeitimus, kuriais būtų nustatyta 10 000 eurų grynujų pinigų atsiskaitymų riba tarp ūkio subjektų.
3. Atliekant reguliavimo peržiūrą vadovautis proporcingumo, geresnio reglamentavimo ir administracinės naštos mažinimo principais.
4. Į diskusijas dėl galimų teisėkūros pakeitimų įtraukti verslo organizacijas ir socialinius partnerius.

Tikimės konstruktyvaus dialogo šiuo klausimu ir esame pasirengę dalyvauti diskusijose, teikti papildomus argumentus bei pasiūlymus, siekiant rasti sprendimą, kuris užtikrintų tiek valstybės finansinio skaidrumo tikslus, tiek palankias sąlygas Lietuvos SVV plėtrai.